

ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. ΣΥΓΚΡΙΣΗ, ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Φοιτητές: Βγενόπουλος Βασίλης & Παπαδημητρίου Χαράλαμπος

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Δρ. Δάφνη Κυριακή – Μάνεση

ΤΕΙ Αθήνας, Νοέμβριος, 2017

Στόχοι και σκοποί έρευνας

Στόχοι

- Παρουσίαση των συστημάτων πιστοποίησης για τα κράτη μέλη της Ε.Ε.
- Παρουσίαση του ελληνικού συστήματος
- Σύγκριση μεταξύ των δύο
- Παρουσίαση της γνώμης των ελληνικών μουσείων

Σκοποί

- Ανάδειξη αναγκαιότητας της πιστοποίησης
- Πιθανό σημείο αναφοράς για μελλοντικές μελέτες σχετικά με το ελληνικό σύστημα πιστοποίησης

Μουσείο και Πιστοποίηση

- «Μουσείο είναι ένα μη κερδοσκοπικό, μόνιμο ίδρυμα στην υπηρεσία της κοινωνίας και της ανάπτυξης της, ανοικτό στο κοινό, το οποίο συλλέγει, συντηρεί, ερευνά, επικοινωνεί και εκθέτει την υλική άυλη κληρονομιά της ανθρωπότητας και του περιβάλλοντος της για σκοπούς ερευνητικούς, μελέτης και ψυχαγωγίας.» (ICOM, 2007)
- Η αναγνώριση αφορά στον έλεγχο και στην αξιολόγηση ενός μουσείου, μέσω προδιαγραφών που έχουν καθοριστεί από αρμόδιο κρατικό φορέα ή έγκυρη επαγγελματική ένωση μουσείων. Το μουσείο, μικρό ή μεγάλο, μητροπολιτικό ή μη, καλείται να αυτοαξιολογηθεί και στη συνέχεια να βελτιωθεί προκειμένου να ανταποκριθεί στα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα. Ζητήματα για τα οποία αξιολογείται το μουσείο είναι μεταξύ άλλων ο τρόπος άσκησης της διοίκησης και η βιωσιμότητα του, η επάρκεια του προσωπικού του, η αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των συλλογών του, οι υπηρεσίες του προς το κοινό, η ασφάλεια και η προσβασιμότητα καθώς και οι κτηριακές υποδομές του.» (Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, 2014)

Ευρωπαϊκή ενότητα

- Διάρκεια έρευνας: ένα εξάμηνο
 - 28 χώρες Κράτη – Μέλη Ευρωπαϊκής Ένωσης

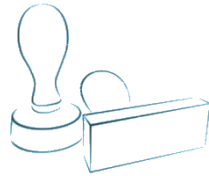
```
graph TD; A[28 χώρες Κράτη – Μέλη Ευρωπαϊκής Ένωσης] --> B[15 χώρες (- Ελλάδα) πλήρη στοιχεία]; A --> C[3 χώρες ελλιπή στοιχεία]; A --> D[6 χώρες χωρίς στοιχεία]; A --> E[3 χώρες χωρίς σύστημα πιστοποίησης];
```

15 χώρες (- Ελλάδα)
πλήρη στοιχεία

3 χώρες ελλιπή
στοιχεία

6 χώρες χωρίς
στοιχεία

3 χώρες χωρίς
σύστημα
πιστοποίησης

Dear Sir/Madam,

We are conducting a research on the state of museum accreditation systems in the EU member states as part of our Bachelor thesis at the department of [Library Science and Information Systems](#) at the [Technological Educational Institution of Athens \(TEI-A\)](#), Greece.

During our initial research we found your contact details on the Network of European Museum Organizations (NEMO) and took the initiative of sending you this note to enquire any piece of information related to the legal function of museums in your country and the potential existence of an official public or private museum accreditation scheme.

As a part of the larger European museum community we would appreciate if you could provide us with any pertinent information, data or sources from which we could learn more information about the subject in question.

Thanking you in advance for your time and cooperation, we remain at your disposal for any queries or clarifications.

Sincerely yours,

Bill Vgenopoulos & Babis Papadimitriou

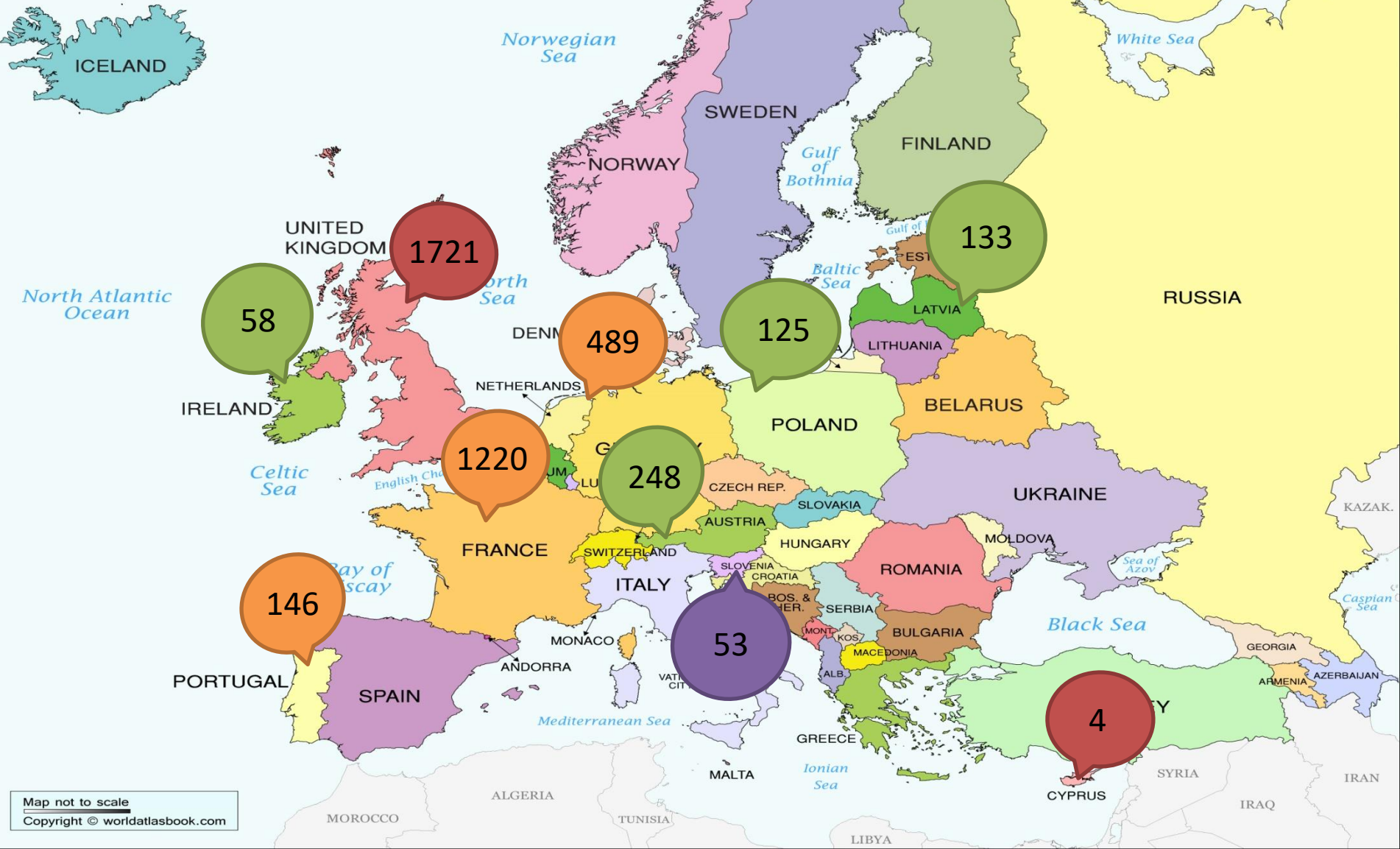
museAccreditationRes@gmail.com

Συμπεράσματα: Ευρωπαϊκό Τμήμα

- Συχνό έναυσμα η έλλειψη νομικής κατοχύρωσης του όρου μουσείο
- Οι βασικές αρχές του ορισμού του ICOM αξιοποιούνται για την ανάπτυξη συστημάτων πιστοποίησης
- Η εφαρμογή των συστημάτων παρουσιάζει αποκλίσεις βάση του συστήματος διοίκησης της εκάστοτε χώρας
- Ως βασικά κριτήρια για την πιστοποίηση αποτελούν η πρόσβαση του κοινού στις συλλογές και η σωστή διαχείριση τους, η πολιτική λειτουργίας και η ύπαρξη στρατηγικού σχεδιασμού
- Βασικό όφελος για τα μουσεία είναι η αναγνώριση τους ως ποιοτικοί οργανισμοί

Αριθμός πιστοποιημένων μουσείων ανά χώρα

Πορεία ελληνικού συστήματος

- 1989 Μετάφραση και κυκλοφορία στην Ελλάδα του κώδικα δεοντολογίας του ICOM για τα μουσεία.
- 1997 Δημοσίευση του Ν.2557/97 «Θεσμοί, μέτρα και δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης».
- 1999 Διεθνής Συνάντηση στην Αθήνα με θέμα “Museum Accreditation. A Quality Proof for Museums.”
- 2002 Δημοσίευση του Ν.3028/2002 «Για την προστασία αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς.».
- 2011 Έκδοση της Υπουργικής Απόφασης με Αριθμό Πρωτοκόλλου ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΝΕΠΟΚ/Δ/93783/1682/30.09.2011 «Ίδρυση και αναγνώριση μουσείου κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 45 του Ν. 3028-2002».
- 2012 Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας για το σχεδιασμό της διαδικασίας.
- 2013 Ολοκλήρωση του έργου της Ομάδας.
- 2014 Δημόσια διαβούλευση του συστήματος.
- 2015 Οργάνωση Γραφείου Αναγνώρισης στη Δ/ση Μουσείων.
Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας για την εφαρμογή της διαδικασίας.
- 2016 Α’ Ενημερωτική Συνάντηση.
Έναρξη της υποβολής των αιτήσεων.
- 2017 Έως τον Ιούλιο 23 μουσεία υποβάλλουν αίτηση, 18 περνούν στο επόμενο στάδιο (μία αίτηση δεν έχει εξεταστεί ακόμα)
Β’ Ενημερωτική Συνάντηση.

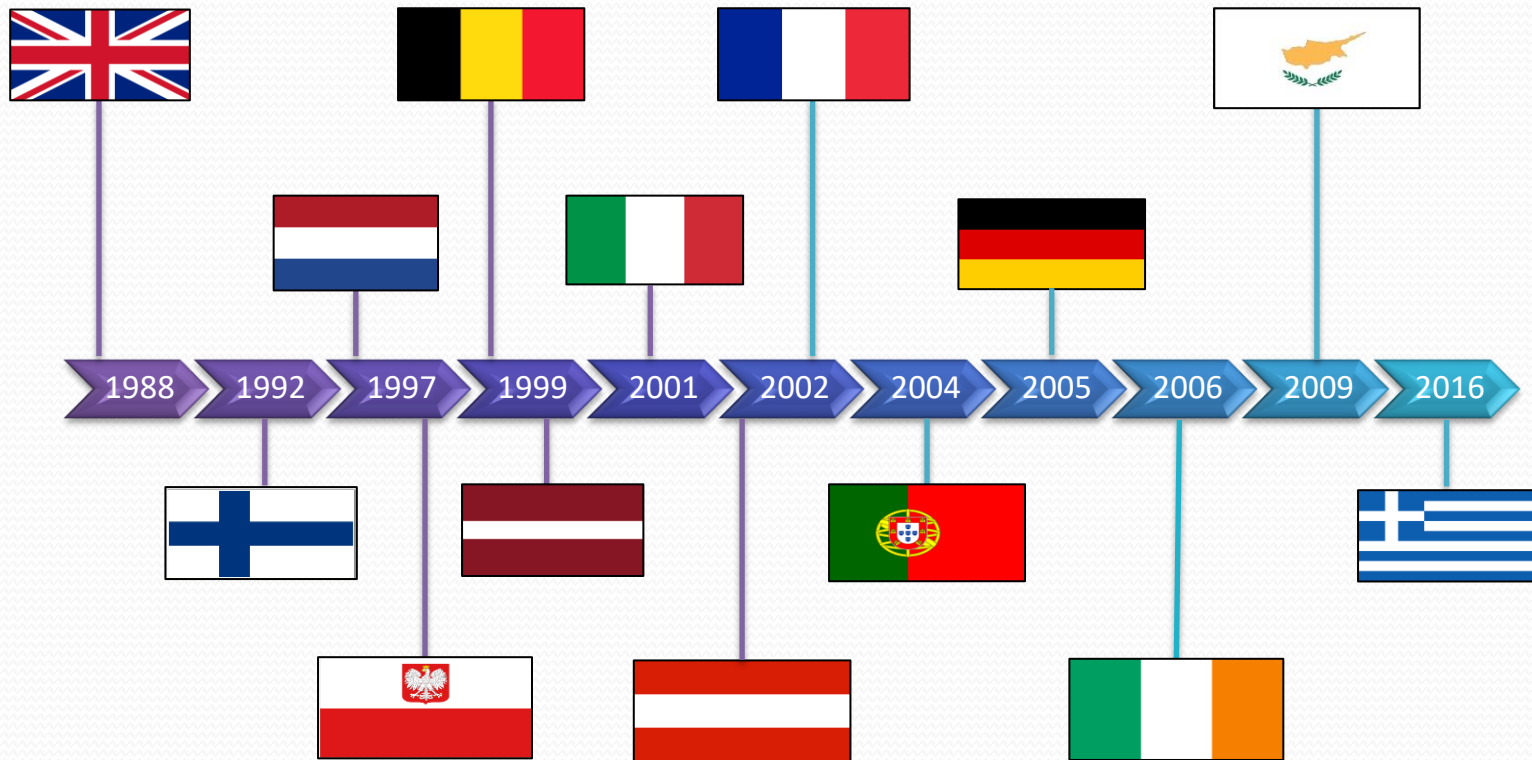
Σύγκριση

	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιρλανδία	Κύπρος	Πορτογαλία	Ελλάδα
Δημιουργία νομοθεσίας & ορισμού	Πρώτα νομοθεσία μετά ορισμός	Πρώτα νομοθεσία μετά ορισμός	Ταυτόχρονα	Ταυτόχρονα	Ταυτόχρονα
Διάρκεια διαδικασίας	Ένα έτος	Πέντε χρόνια	Δεν προσδιορίζεται	Δεν προσδιορίζεται	Δεν έχει προσδιοριστεί
Επιτόπιοι έλεγχοι	Μη υποχρεωτικοί	Υποχρεωτικοί	Υποχρεωτικοί	Μη υποχρεωτικοί	Μη υποχρεωτικοί
Έκδοση πιστοποίησης	Αυτονομία οργανισμού	Αυτονομία οργανισμού	Με έγκριση υπουργού	Με έγκριση υπουργού	Με έγκριση υπουργού
Οφέλη	Πιθανές χρηματοδοτήσεις και δωρεές, αύξηση κύρους και συνεργασιών	Βελτίωση εικόνας φορέα	Πιθανές χρηματοδοτήσεις και δωρεές, αύξηση κύρους και συνεργασιών	Διαφήμιση και οικονομική ενίσχυση	Πιθανότητα χρηματοδοτήσεων, έμφαση στην απόκτηση αντικειμένων και τη φορολογική ελάφρυνση
Ταχύτητα εφαρμογής	Δημοσίευση και άμεση εφαρμογή το 1988	Δημοσίευση το 1998 και εφαρμογή το 2006	Δημοσίευση το 2009 Πιθανότατα άμεση εφαρμογή	Δημοσίευση το 2004, το 2006 ήταν ήδη σε εφαρμογή.	Δημοσίευση το 2002 και εφαρμογή 2016

Κοινά σημεία

- Τα οικονομικά οφέλη αποτελούν κίνητρο για εφαρμογή.
- Η αυτογνωσία, η βελτίωση του προσωπικού και η οργάνωση του φορέα = μακροπρόθεσμα οφέλη.
- Άλλα οφέλη αποτελούν
 - η εξασφάλιση της ποιότητας λειτουργίας
 - η αναβάθμιση εμπειρίας για το κοινό
 - κάλυψη αναγκών όπως η σωστή τήρηση ωραρίων
 - η προστασία των συλλογών και του πολιτιστικού πλούτου της χώρας.
- Αποτέλεσμα η ισχυροποίηση των ελληνικών μουσείων προς το κοινό και την παγκόσμια μουσειακή κοινότητα.

Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής συστημάτων πιστοποίησης

Ερωτηματολόγιο

- 1 μήνας διάρκεια
- 37 απαντήσεις από 163 φορείς
- 20 ερωτήματα

Έρευνα στο σύστημα αναγνώρισης (πιστοποίησης) μουσείων στην Ελλάδα

Τι είναι η αναγνώριση (πιστοποίηση) μουσείων και ποιους αφορά; Πότε ξεκίνησε στην Ευρώπη και πως εξελίσσεται στην Ελλάδα; Ποια είναι η επίσημη διαδικασία, τα οφέλη και οι επιπτώσεις; Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που τίθενται στο πλαίσιο εκπόνησης της πτυχιακής μας εργασίας με τίτλο "Σύστημα αναγνώρισης μουσείων στην Ελλάδα. Εφαρμογή, απαιτήσεις και προοπτικές".

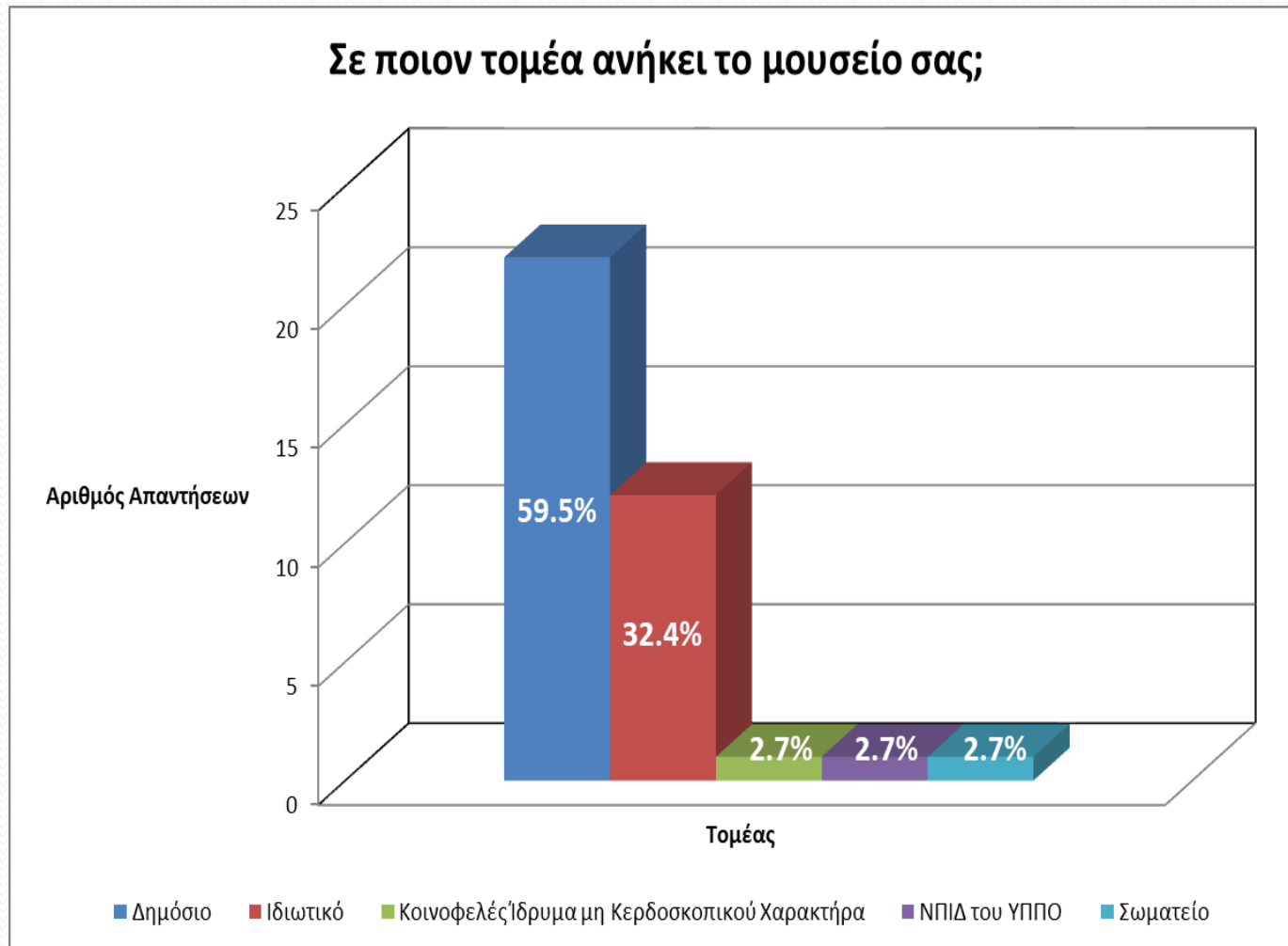
Προκειμένου να διερευνήσουμε τη γνώμη των ελληνικών μουσείων σχετικά με την επίσημη διαδικασία αναγνώρισης (πιστοποίησης), δημιουργήσαμε το παρόν ερωτηματολόγιο, το οποίο αποτελείται από είκοσι (20) σύντομες ερωτήσεις. Ο χρόνος συμπλήρωσης δεν ξεπερνά τα πέντε λεπτά και τα στοιχεία συλλέγονται ανώνυμα και τηρούνται εμπιστευτικά.

Ευχαριστούμε προκαταβολικά για τη συμμετοχή σας και παρακαλούμε να μην διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας για κάθε διευκρίνιση ή συμπληρωματική πληροφορία.

Βασίλης Βγενόπουλος και Χαράλαμπος Παπαδημητρίου
museaccreditationres@gmail.com

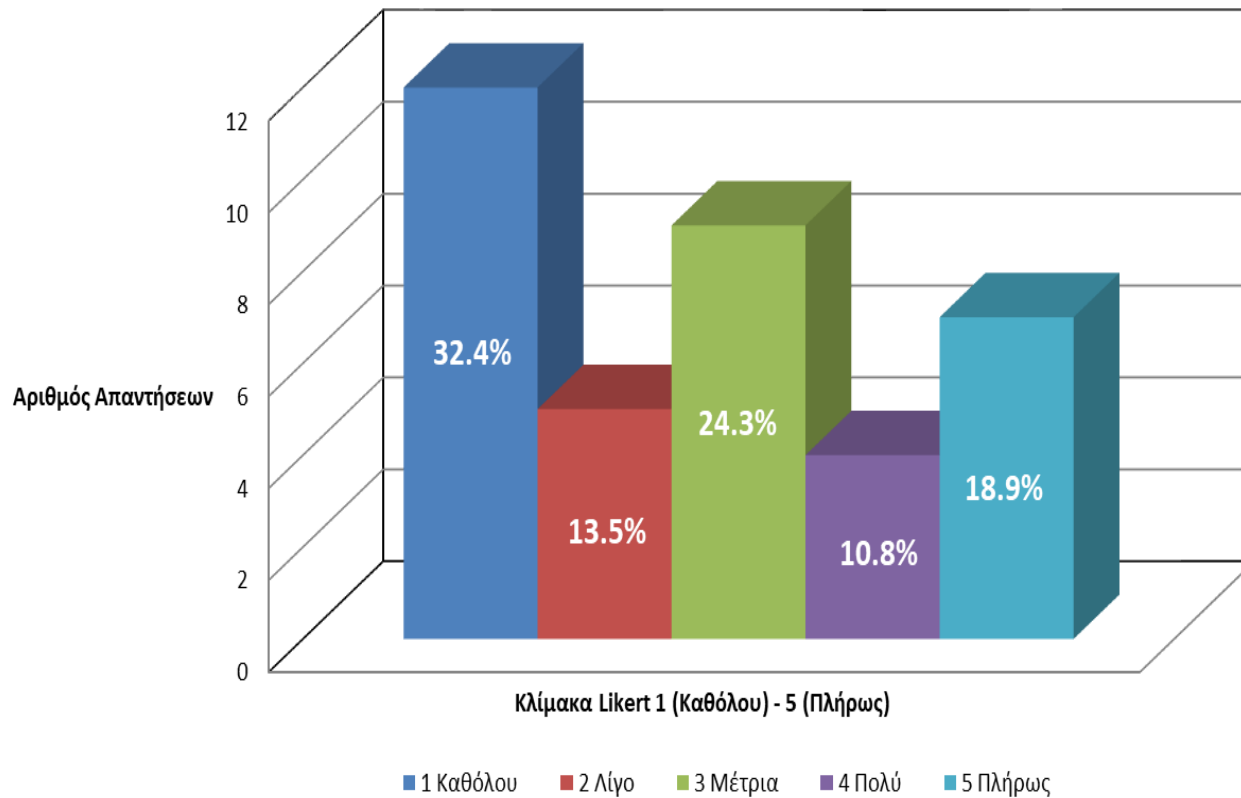
 Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας
και Συστημάτων Πληροφορικής
 Οδός Αγίου Σπυριδώνος
12210 Αιγάλεω, Ελλάδα

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

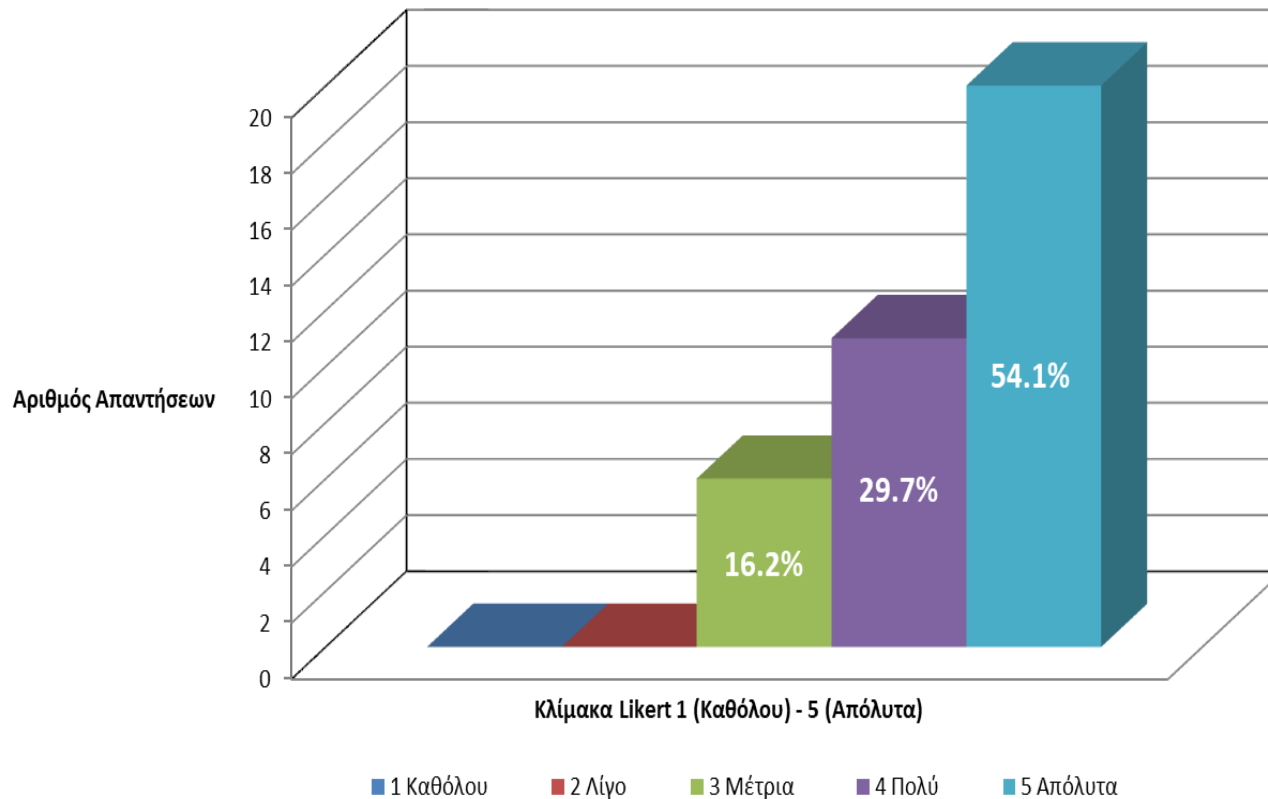
Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Πόσο ενημερωμένοι είστε σχετικά με το νέο σύστημα πιστοποίησης των μουσείων στην Ελλάδα;

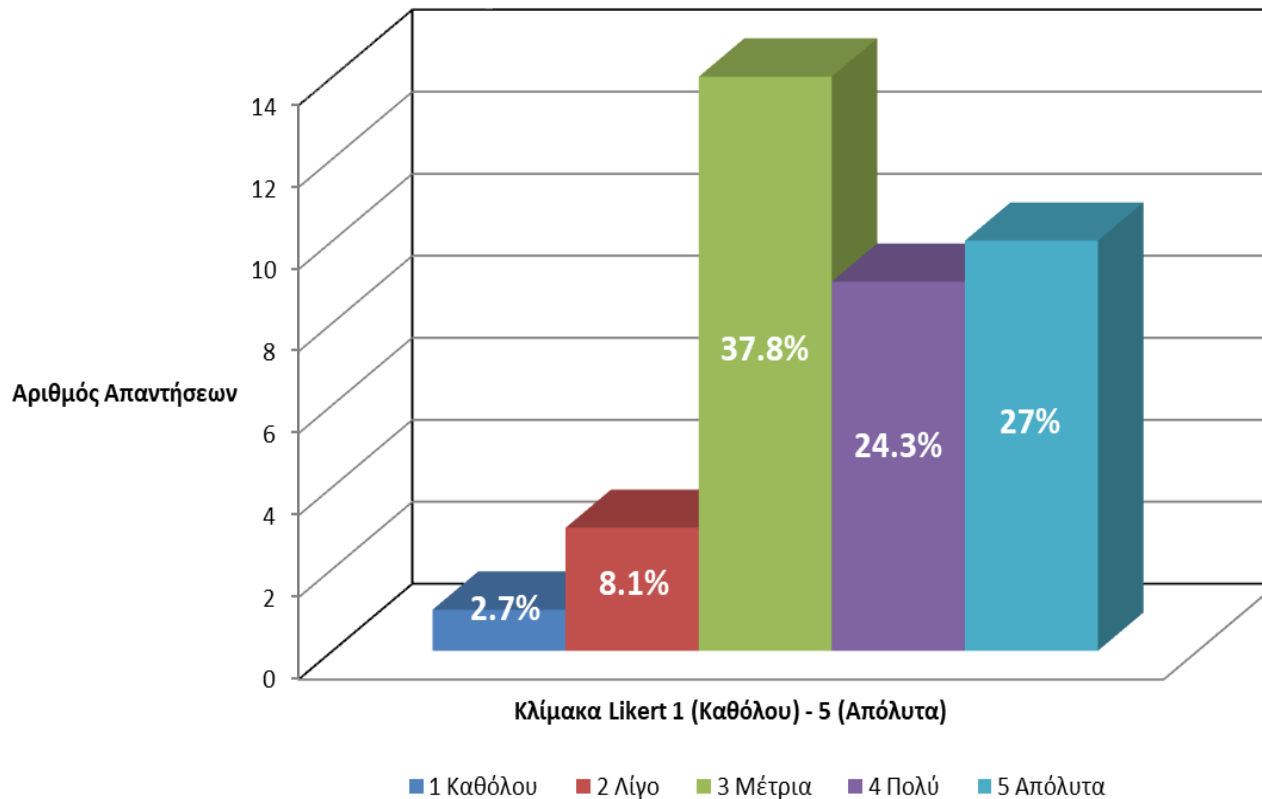
Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Πόσο απαραίτητη κρίνετε την εφαρμογή του συστήματος πιστοποίησης στην Ελλάδα;

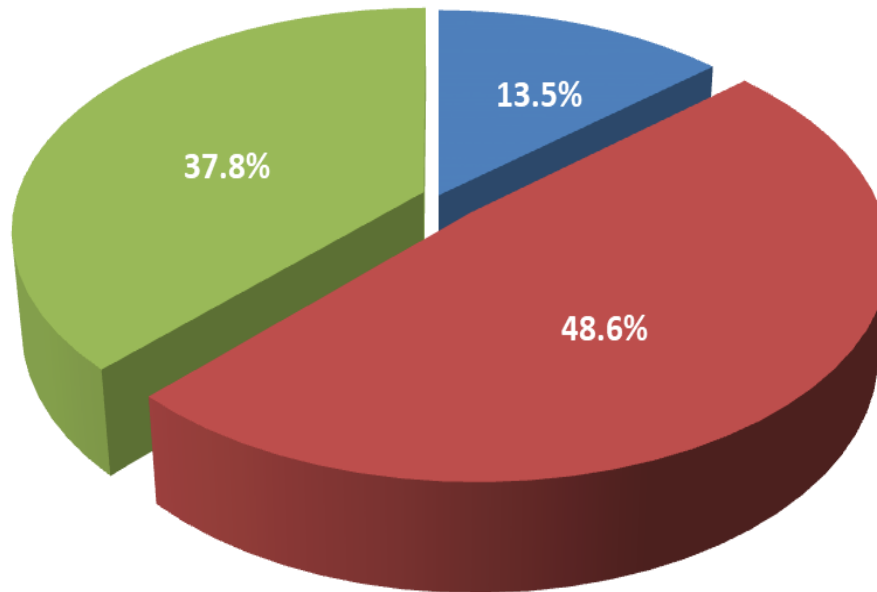
Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Πόσο θετικά θεωρείτε ότι θα ανταποκριθούν τα ιδιωτικά μουσεία στο νέο σύστημα πιστοποίησης;

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

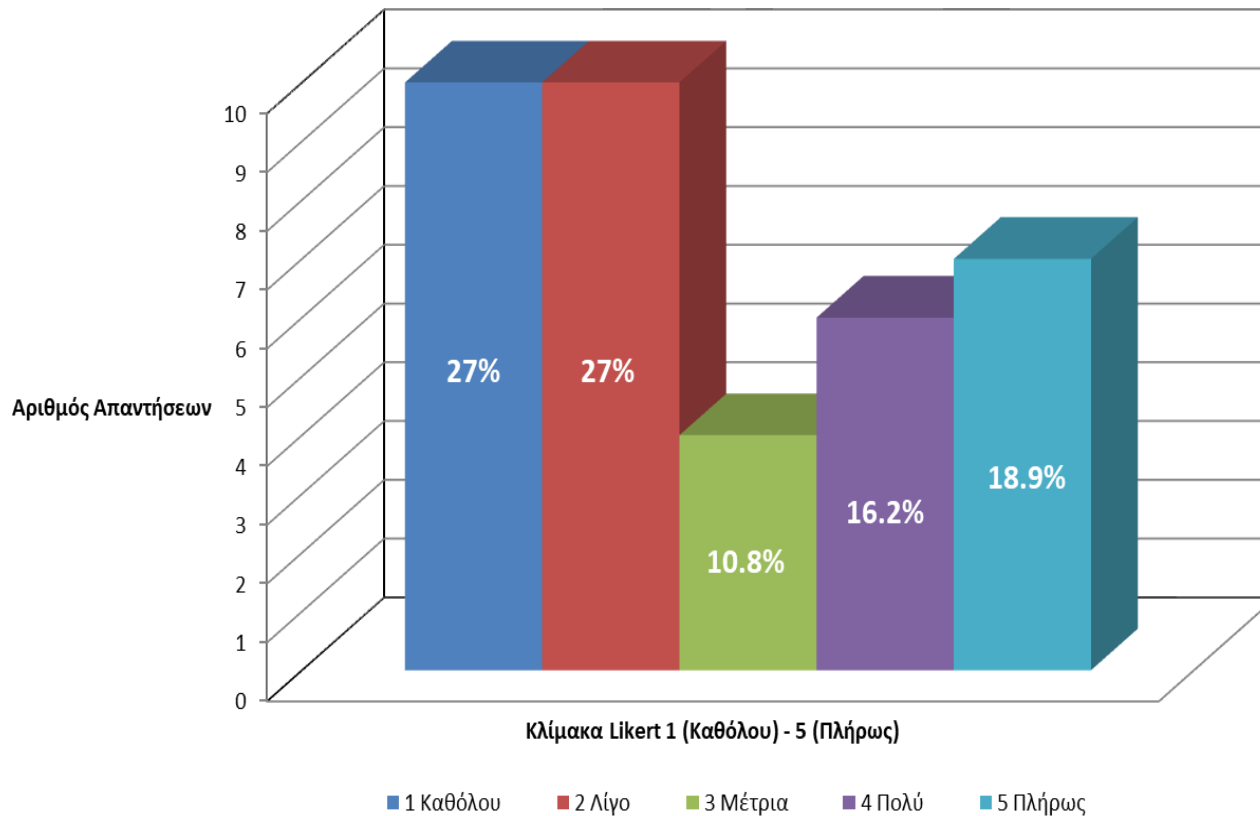
Έχει υποβάλει αίτηση το μουσείο σας για να λάβει πιστοποίηση;

■ Ναι ■ Όχι ■ Δεν γνωρίζω

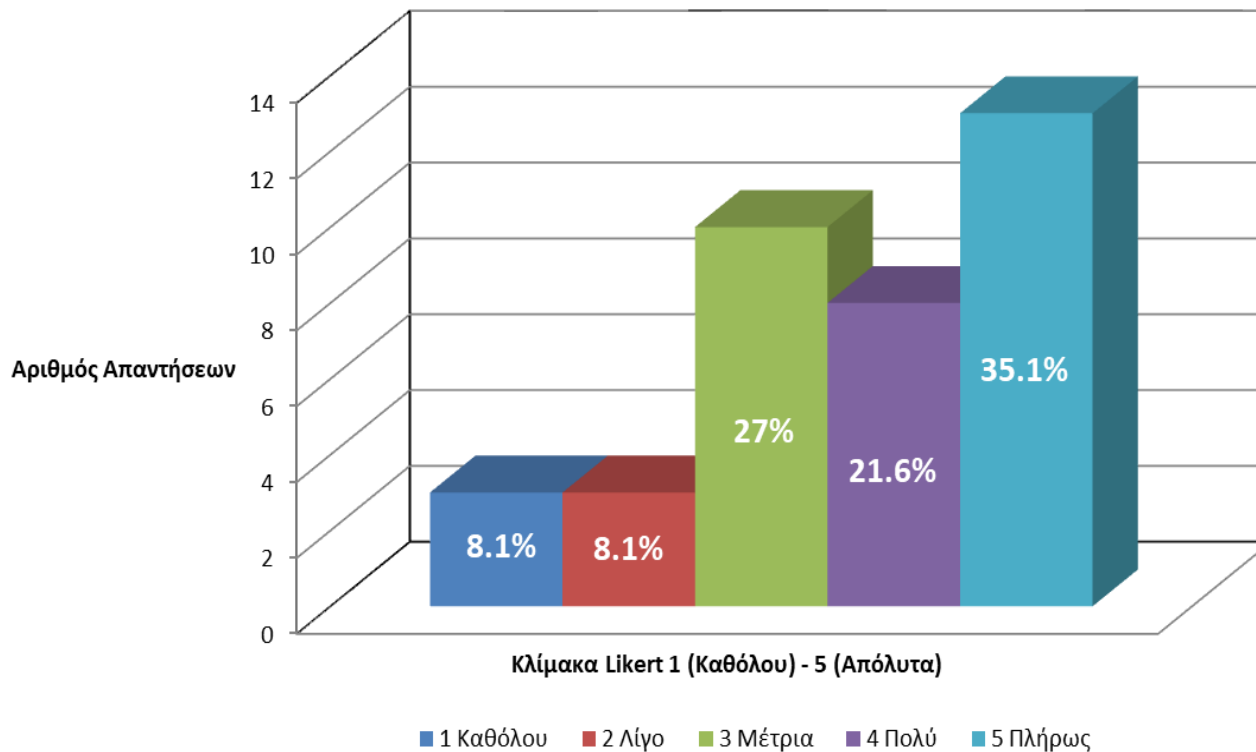
Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Σε ποιο βαθμό έχετε ενημερωθεί για τις υποχρεώσεις και τα οφέλη που προκύπτουν από την πιστοποίηση των μουσείων;

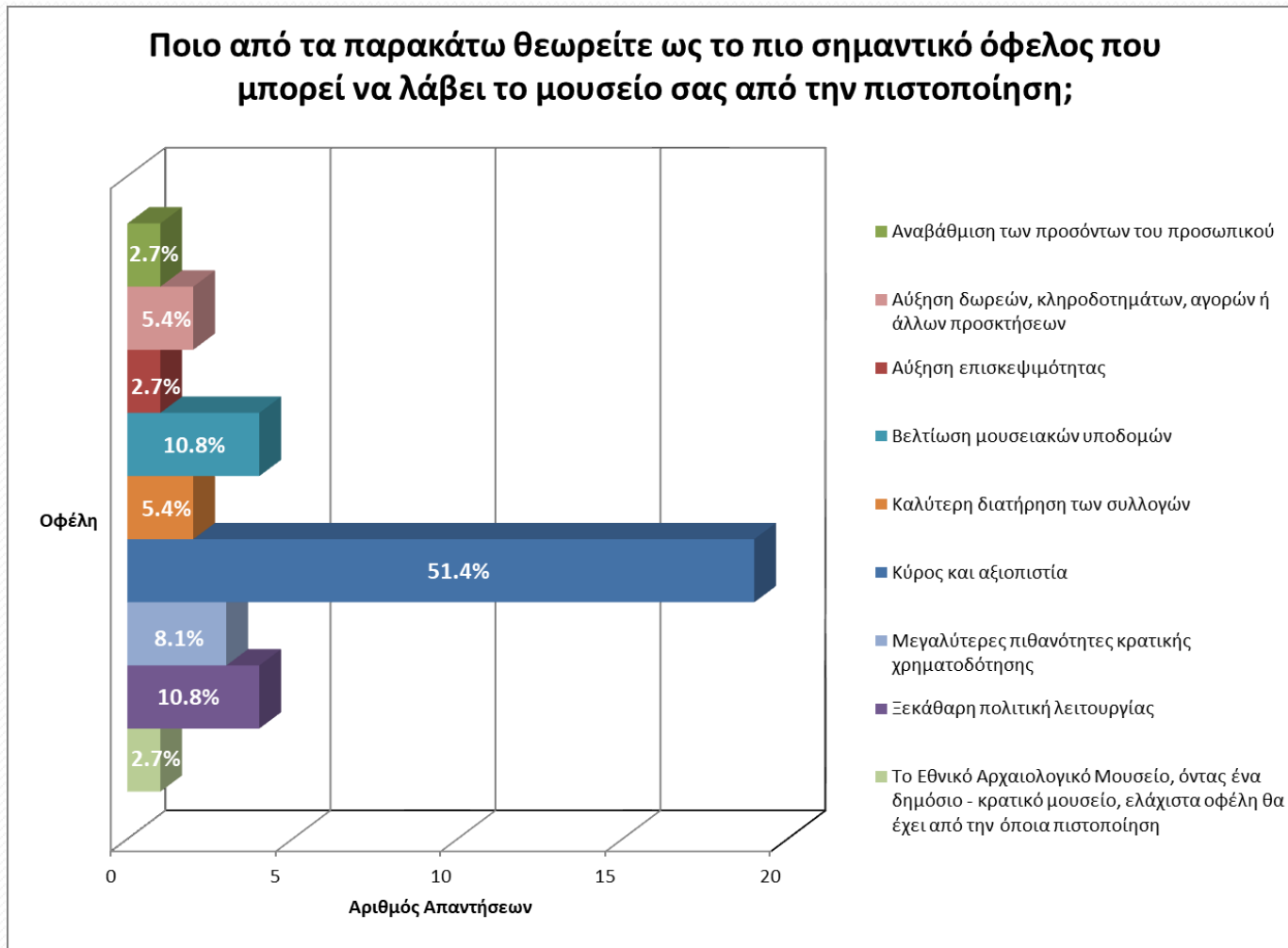

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Θεωρείτε ότι το μουσείο σας ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που προβλέπονται προκειμένου να πιστοποιηθεί;

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Συσχετισμοί

- Τα δημόσια μουσεία μπορεί να είχαν ως αποτέλεσμα τα μεγαλύτερα ποσοστά αρνητικών απαντήσεων στα ερωτήματα ενημέρωσης
- Η πλειοψηφία δεν είναι καθόλου ενημερωμένη, το μεγαλύτερο ποσοστό όμως κρίνει απαραίτητη την εφαρμογή του συστήματος
- Οι περισσότεροι ερωτηθέντες δεν είναι ενήμεροι για τις υποχρεώσεις και τα οφέλη, η πλειοψηφία όμως θεωρεί πως το μουσείο που εργάζεται ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις
- Το κύρος και η αξιοπιστία αποτελούν το σημαντικότερο όφελος
- Οι απαντήσεις δείχνουν κατανόηση της κατάστασης από τα μουσεία

2^η Συνάντηση

- 23 μουσεία υπέβαλαν αίτηση, τα 18 εγκρίθηκαν
- Υποστελεχωμένα χωρίς μόνιμο προσωπικό
- Διευκρίνιση για εφαρμογή προελέγχου και ειδικός έλεγχος για μουσεία με αρχαία εκθέματα
- Δημιουργία ιστότοπου και εγχειριδίου για την αναγνώριση
- Συνεργασία ΕΚΤ και υπουργείου πολιτισμού για την ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος
- Σχεδιασμός και παροχή ειδικού σήματος, συζήτηση σε νέα συνάντηση
- Τα ΑΜΕΑ δεν θα αποτελέσουν τροχοπέδη

Οφέλη

- Ταύτιση με τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου
- Διευκόλυνση συνεργασιών, δεν αναφέρθηκε
- Προσέλκυση επιχορηγήσεων
- Βελτιστοποίηση της πολιτικής και ανάπτυξη καλύτερου στρατηγικού σχεδιασμού
- Βελτίωση υποδομών
- Βελτίωση συνθηκών για τις συλλογές
- Αυτοέλεγχος και επίγνωση

Προβληματισμοί

- Ενίσχυση γραφειοκρατίας και περιορισμός αυτενέργειας
- Τριετής έλεγχος μη λειτουργικός για τα μουσεία
- Εφαρμογή κύρους μόνο για το μουσειακό χώρο ή και για το κοινό;
- Διευκόλυνση διαδικασίας για τα δίκτυα μουσείων
- Αναμόρφωση φόρμας προελέγχου
- Ασάφειες σε φόρμα ελέγχου
- Ανάγκη για διαρκή αναθεώρηση του συστήματος
- Ανάγκη για δημιουργία και διάχυση ειδικού σήματος αναγνώρισης
- Ανάγκη για γνωστοποίηση της διαδικασίας πιστοποίησης σε κοινό και μουσειακή κοινότητα
- Ανάγκη για απλοποίηση παρόμοιων διαδικασιών για χρηματοδοτήσεις
- Ανάγκη για χαρτογράφηση των ελληνικών μουσείων

Τελικά συμπεράσματα

- Θετική εικόνα ενόψει πιστοποίησης
- Τα μουσεία κατανοούν τη σημασία της διαδικασίας και επιζητούν την εφαρμογή της.
- Το κράτος μέχρι στιγμής έχει δείξει πολιτική βούληση.
- Στόχος η βελτίωση των φορέων και όχι η δημιουργία διάκρισης

Βελτιώσεις και προτάσεις

- Χαρτογράφηση και δημιουργία λίστας για τα ελληνικά μουσεία.
- Εμφανής διάκριση ανάμεσα στα δημόσια και ιδιωτικά μουσεία.
- Διαρκής ενημέρωση για τα ζητήματα της πιστοποίησης.

Αδυναμίες και προοπτικές

Αδυναμίες

- Έλλειψη συνάφειας θέματος με αντικείμενο σπουδών.
- Έλλειψη δευτερογενών πηγών
- Πρωτογενείς πηγές σε εθνική γλώσσα
- Ο τομέας πολιτιστικής πολιτικής είναι συνεχώς μεταβαλλόμενος
- Το ερωτηματολόγιο αποστάλθηκε τον Αύγουστο
- Το ερωτηματολόγιο αφορούσε τη γνώμη των ιδιωτικών και δημόσιων μουσείων

Προοπτικές

- Επικέντρωση μόνο στις εξελίξεις στην Ελλάδα μετά την εφαρμογή.
- Η ανάδειξη της αποδοχής, της προόδου και των επιπτώσεων του συστήματος.
- Πιθανή χρήση της έρευνας ως σημείο αναφοράς.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!